

Αλληλεγγύη γενεών και ασφαλιστικό

Η σύνταξη είναι εκδήλωση της αλληλεγγύης ανάμεσα στις γενιές. Οι εργαζόμενοι του σήμερα εισφέρουν στα ταμεία και από τις εισφορές κυρίως αυτές εισπράττουν τη σύνταξή τους οι εργαζόμενοι του χθες, δηλαδή οι συνταξιούχοι. Στις δεκαετίες του 1960 και 1970 οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης στην Ευρώπη και οι ισχυρές συνδικαλιστικές πιέσεις οδήγησαν σε μείωση της ηλικίας συνταξιοδότησης και σε αύξηση των συντάξεων. Το ασφαλιστικό αντικατοπτρίζει τις προτεραιότητες της κοινωνίας και αποτυπώνει το βαθμό

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

κοινωνικής δικαιοσύνης. Σήμερα το προσδόκιμο ζωής στην Ελλάδα είναι για μεν τους άνδρες τα 76 χρόνια και για τις γυναίκες τα 82. Με βάση το σημερινό ύψος εισφορών που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι και η εργοδοσία και με την υπόθεση ικανοποιητικής απόδοσης της παρουσίας των ταμείων, το ασφαλιστικό μας σύστημα δεν αντέχει να καταβάλλει το σημερινό επίπεδο συντάξεων για περισσότερο από τα μισά χρόνια που έχει εργασθεί κάποιος, δηλαδή για περίπου 15 χρόνια. Έτσι είναι προφανής αδικία να καταβάλλουν εισφορές οι σημερινοί και οι αυριανοί εργαζόμενοι, για να απολαμβάνουν ορισμένοι σύνταξη επί 30 ή περισσότερα χρόνια.

Γι' αυτό και η ελάχιστη ηλικία συνταξιοδότησης δεν μπορεί να είναι και για τους άνδρες αλλά και για τις γυναίκες μικρότερη από τα 60 χρόνια και για κάθε ασφαλισμένο να αντιστοιχούν τουλάχιστον τρεις εργαζόμενοι. Θα ήταν όμως άδικο να αγνοηθεί η εισφορά της γυναίκας-μητέρας. Γι' αυτό και για κάθε παιδί που γεννά και ανατρέφει μια γυναίκα θα πρέπει να της δοθούν τουλάχιστον δύο πλασματικά χρόνια ασφάλισης. Μια κοινωνία αλληλεγγύης δεν επιτρέπεται να ανέχεται συντάξεις πολύ κάτω από τα όρια επιβίωσης. Έτσι, για τα προσεχή χρόνια η κρατική συμμετοχή στο ασφαλιστικό πρέπει να στοχεύει στην εξασφάλιση για όλους ενός ελάχιστου επιπέδου μηνιαίας σύνταξης όχι κάτω από 700-1.000 ευρώ. Πέρα από αυτό το επίπεδο, οι αυξημένες συντάξεις πρέπει να χορηγούνται υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι έχει εισφέρει ο ίδιος ο συνταξιούχος ή ο εργοδότης του.

Στην αντιμετώπιση του ασφαλιστικού δεν μπορούν να αγνοηθούν τα υπερκέρδη πολλών επιχειρήσεων που πρέπει να φορολογηθούν. Ο αντίλογος ότι μια τέτοια φορολόγηση υπερκερδών θα οδηγήσει ανθούσες επιχειρήσεις στο εξωτερικό είναι αβάσιμος, π.χ. πού αλλού θα βρουν οι τράπεζες τέτοιο πεδίο ασύδοτης κερδοφορίας; Ακούγονται συχνά προβλέψεις για το ασφαλιστικό που φθάνουν μέχρι το 2050(!), κάτι που συνιστά κραυγαλέο μεθοδολογικό λάθος. Στην επιστήμη και την τέχνη της πρόβλεψης ουδένποτε αφορά χρόνο πέραν της εικοσαετίας είναι φουτουρισμός ή προφητεία, αλλά όχι πρόβλεψη. Το ασφαλιστικό μπορεί να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά αν ακολουθηθούν συγκεκριμένες αρχές, η αλληλεγγύη και αρωγή προς τον αδύναμο αλλά και η ανταποδοτικότητα της εισφοράς. Αντιθέτως, περιπτώσιολογικές και εμπειρικές αντιμετώπισεις θα αποδειχθούν αδιέξοδες.